

kulosens Lighed med Syfilis lyder meget bestikkende, men er en falsk Analogi, det er ren Tilfældighed.

Men endelig, og det synes jeg er det farligste, gaar Læge Englebrehts Mælketeori helt paa tværs af de Bestræbelser, der har ført til Mælkediet og imod al Hygiejne. Det kan jeg ikke tro, der vilde blive vundet noget ved. Og hvorledes vil han bære sig ad med at fremstille en saadan Vaccine. Det forstaar jeg slet ikke.

Johan Skjoldborg

hín víða gítu yrkjarin og hövundurinn skrifar í »Politikens« eina athugasemdir grein, sum sjálfandi mest hefur boð til öll tey, sum fáast við skúla, men annars hefur boð til öll tey, sum hugsa eitt síndur.

Johan Skjoldborg hefur sjálfur verið skúlalærari, og hann hefur — eins og nögvir felagar hansara — kent hussu torført tað mangan var t. d. at læra børn *bíblíusögu* og *trúarlæru* eftir teimum bókum, sum nýttast skuldu í skúlanum. — Teir vóru hugsandi menn, sum hövdu lisið nögv, og sum innan í sær hövdu kann tann íva, sum kemur upp í einum menniskja, ið byrjar at fáa eyguni upp og ikki longur vit ganga í blinda — leiddur av öðrum.

Tá nú talan verður um eina broyting av teim bókum, sum í skúlanum skulu nýttast, vekir tað gleði hjá flest öllum teimum, sum fáast við skúlaarbeiði. Tað sigur segsálvt, at so hvørt sum manna-teinin gongur fram eftir, má alt í verðini fylgja við, og einaferð má tað koma so langt, at eisini skúlin verður lyftur upp úr tí öldargomlu legu, hann hefur ligið á.

Sjálvsagt er tað, at bókurnar mugu broytast, *nóg so leingi* hava vit nýtt tað til føði fyri barnasálirnar, sum fyri langar tíðir síðan átti at verði í hussu *er frá grundum broytt um ikki þúra burtur koyrt*. — Her er sjálvsagt ikki bara meint við bíblíusögu og tilfiki, men við so mangt annað — *ja næstan alt, sum skúlin nýtir í starvi sínum*.

Ein og hvør veit, at tíð skal til alt, og at ikki alt kann koma í seinn, og tí er tað at hövundurin í síni grein bara tekur eitt upp til viðgerar: bíblíusöguna. Hann sigur í hesi grein, sum hann nevni

Om Samson og Nebukaneser:

Hvor er det godt for en gammel Skolemester at se, hvorledes der nu endelig er Udsigt til en Revision af Skolens Lærebøger i Religion og Historie, saa de bringes mere i Overensstemmelse med Videnskabs og Virkelighed, end nu er Tilfældet.

Saa kan vel f. Eks. et Folkeeventyr som det om Samson faa Lov til at blive betragtet som det, det er, i Stedet for hellig Historie, selv om det staar at læse i Bibelen.

Det er en underholdende Fortælling, den om Samson, der slog Tusind Filistre ihjel med en Asenkjæft, og da han efter

det Stykke Arbejde blev torstig, »flakke Gud en Kindtand i Kjæftet, saa der kom Vand ud« (Dommernes Bog 15,19). Det var ogsaa Samson, der for at hægne sig paa sin Svigerfar, der var Filister, fangede 300 Ræve, som han bandt sammen ved Halerne to og to, antændte dem og slap dem los hen gennem Filisternes Kornmarker og Vinhaver midt i Hostens Tid. Og det var endelig ham, der til sidst væltede et Filistertempel fyldt af Mennesker, der alle omkom og knustes, saa der døde den Dag flere Filistre, end Samson havde slaet ihjel i levende Live.

Dette Eventyr er fantastisk ved sine Overdrivelser, men ikke særlig helligt. Det horte dog med til de bibelske Historier, Børnene skulde kunne det i min Tid.

Naar vi var færdige med Fortællingen om Samson, citerede jeg til Forståelse af en Moral Erik Boghs Digt, at det hændte i Fjor, og det hændte i Aar (det hændte vel ogsaa ad Aare) at Manden lod sig bedaare, thi hvad ikke Alverdens Filistre formaar, der formaar en Filister-Dalder.

Børnene og jeg yndede Eventyret om Samson, men vi tog det ikke som en særlig hellig Historie, kun hvad den var for os.

Men de Gamle i Sagnet var ikke saa fri — at de turde gaa saa naturligt til den Slags bibelske Fortællinger — som os. Jeg mindes følgende: Der var Eksamen i en Klitskole ved Jammembugten. Læreren havde faaet Opgaven i Religion: Nebukaneser. Og Børnene fortalte, ledet af Læreren, om den mægtige østerlandske Majestæt, der i sit Hovmod sprængtes, Gud tog hans Forstand og lod ham løbe ud i Skoven som vild, hvor han levede som et Dyr, og Haaret og Neglene voksede saa frygteligt paa ham, saa han lignede et Uhyre.

Den almindelige Befolkning, som første Gang hører sligt, studser over, at saadan noget hører til Religionsundervisningen, og at Børnene skal hores i det til Eksamen.

Det ene af Skolekommissionens Medlemmer havde aldrig før hørt om Nebukaneser, han var i det hele ikke meget vidende, men en velstaaende Bonde, og han fandt Fortællingen upassende nærmest vanvittigt. Han forbavsedes højligt. Og efterhaanden som han sidder og hører videre paa Fortællingen om Nebukaneser, bliver hans Ansigtstryk mere og mere forbavset. Sagen var ogsaa den, at Læreren var periodisk sindssyg, saa han somme Tider i sin Sygdom kastede mod Boger og Blækhuse rundt om i Skolestuen.

Endelig hører Skolekommissionsmedlemmet sig over til sin Sidemand, en Nabolærer, og hvisker:

— I Dag er han (Læreren) da rent taabelig. Det er svært, at Præsten ikke stopper det Sludder.

— Ja, men det staar i Bibelen; hvisker Nabolæreren tilbage.

— Nej, det maa De sorenne ikke bilde mig ind!

— Mine Skolebørn og jeg tog ingen Skade af at høre eller læse om Sagnene og Eventyrene i Jødernes gamle Litteratur, for vi troede ikke paa det altsammen som helligt i særlig Forstand. For øvrigt findes der jo ganske vidunderlige, gripende Fortællinger i det gamle Testament (som Josef og hans Bro-

dre). Børnene og jeg tog alle Fortællingerne, saadan som de virkede uvikaarligt paa vore Sind efter den Samvittighed og Udvikling, vi havde.

Men der var andre, og der er andre, som kommer under aandeligt Tvang, Forvildelse og Fordummelse, naar de skal tage det gamle Testaments Fortællinger og Moral bogstaveligt som Guds Ord.

Det er jo ogsaa ganske ukristeligt.

Da jeg selv var Barn i Skolen og hørte om Patriarken Jakob, frastødte dette Menneske mig i højeste Grad. Og det gør han endnu. Og det fæleste var, at hvis jeg vilde være et sædeligt Barn og et kristent Menneske, var jeg forpligtet til at synes godt om ham, ja, at han netop var et menneskeligt Ideal, en Grundpille, der var med at bære den rette Religion og Moral.

Da jeg blev Skolelærer og Medlem af Folkekirken, bestrebte jeg mig en Tid for at komme til den rette Opfattelse af denne fremragende bibelske Personlighed. Men efter nøje Undersøgelser og ærlige Overvejelser vendte jeg tilbage til min Barndoms umiddelbare Indtryk og Opfattelse af denne gennemførte materialistiske Stræber, der benyttede ethvert nok saa tarveligt Middel til at forøge sine Indtægter, ja jeg ikke tilbage for i Egeninteresse at lyve for sin gamle, blinde Fader — at han kunde faa sig til det! — og undlod ikke at snyde sin Svoger, enddog ved Hjælp af Troldoms Kunster.

Det er ikke kristelig Moral. Selvfølgelig er vi alle Mennesker, og vi bor i Sandhed domme hinanden mildt. Og det er sandt, at enhver Fremtoning, enhver Person fra Fortiden ubetinget har Ret til at betragtes i »Samtidens Situation«. Det er kun, naar man skal tvinges til at synes godt om noget, som man ærlig talt tykkes ringe om — saa skal man jo ligefrem gaa imod sin Samvittighed. Og dette er ikke raadeligt.

Det er nemlig Sandheden, der skal gøre os fri.

Og at vi maa tage de bibelske og andre Fortællinger med den Samvittighed, vi har, og med det Lys, vi har i os selv, og den Belysning, Udviklingen har givet os — det gør vi i Sandhedens, Frihedens og Frigørelsens Navn — bort fra den lavloftede, fattige Almuetro og Tanke.

Vi kan ogsaa sige i Jesu Navn. Det højeste Navn, jeg kender.

Undskyld, at jeg som gammel Skolelærer tillader mig at fremdrage, hvorledes jeg har mig ad i min Religionsundervisning for et halvt hundrede Aar siden.

Allerførst afskaffede jeg de befalede Lærebøger i Religion — og det taler til Autoriteternes Ære, at de tilfaldt det stiltiende. Det var ikke, for at Undervisningen skulde være gudløs eller lignende, men tværtimod for at vi skulde trænge dybere og dybere ind i det virkelige religiøse. Jeg anskaffede et Nyt Testament til hvert Barn, og saa læste vi sammen indenad, snart i Matthæus, snart i Lucas (efter en Anvisning af den fremragende Præst Otto Møller), saa vi fik en sammenhængende, fortøbbende Fortælling om den mærkværdige Tommermand fra Nazareth.

Denne Roman fængslede os mere end nogen anden Roman. Ved paa denne naturlige, udgømatisk Maade at fordybe os i Jesu Liv og Lære kom vi til at elske ham, der gik omkring og gjorde godt.

Han blev vort Ideal. Og vi gik trykke ud i Livet med ham ved vor Side, mere trykke end om vi kunde oprense mange Skriftsteder, Salmeverse og hele Katekismussen. — Undskyld, men det er af min Erfaring, jeg taler. Og det er i al Beskedenhed et Forslag...

Og saa god Lykke med Lærebøgerne Revision, og venlig Hilsen fra en gammel Skolemester.

Johan Skjoldborg.

K. F. U. M.

Som det vil ses af omstaaende Annonce er der i denne Uge Møde for Drengene og unge Mænd i Menighedshuset.

Det er Tanken at afholde saadanne ugentlige Sammenkomster i Fremtiden.

For flere Aar siden er der rettet Henvendelse fra Færoerne til Landskontoret for K. F. U. M. i Danmark om at sende en Sekretær til Thorshavn.

Landskontoret har imødekommet dette Ønske ved at sende Sekretær Jens Christensen, og det er nu dennes Haab, at det maa lykkes at omplante Verdensbevægelsen K. F. U. M. paa færøsk Grund og efter færøske Forhold.

UNDER Forudsætning af forventet Tilladelse afholdes der **Bazar i Klaksvig** til Fordel for KLAKSIVIG KIRKE **Søndag, den 15. og eventuelt Mandag, den 16. Oktober.**

De, der vil vise os den Venlighed at støtte Bazaren med større eller mindre Gaver, bedes indsende disse til een af os underteregnede. — Gaver, som kan tænkes at være egnede til Bortlodning, maa dog være os i Hænde senest den **15. September.**

Til Bazaren er alle hjerteligt velkomne.

KOMITEEN består af:

Fru Henriette Askham
— Sigrid Biskopstø
— Vitalia Dahl
— Hanna Frederiksen
— Sigga Malena Hansen
— Cathrine Malene Jacobsen
— Hanna Waag Jacobsen
— Caroline Joensen
— Henriette Joensen
— Jacobine Joensen
— Malene Joensen
— Samueline Joensen
— Sanna Joensen
— Susanne Joensen
— Johanna Lydersen
Frk. Juliane Matras
Fru Thominé Matras
— Sigga Mikkelsen
— Henriette Mørkøre
— Oluffa Niclasen
— Anna Sofie Olsen
Frk. Elisabeth Olsen
Fru Ellen Olsen
— Esther Petersen
— Marie Juul Petersen
Frk. Birgitte Rasmussen
Fru Petra Rasmussen
— Maria Samuelsen
— Marie Waag
— Marie Zachariassen
Kobmand S. F. Hansen
Skibstømrer J. F. Jacobsen
Pastor N. J. Rasmussen.

Thorshavns kommunale Efterskole (Husflidsskole)

begynder som vanlig 1. Oktober. De, der ønsker at deltage, bedes henvende sig til Hr. Peter Poulsen inden 10. September.

„Føroya felag móti tuberklasjúku“

ønsker herved at udtrykke vor Taknemlighed overfor alle, saavel Købere, Sælgere som andre, der paa forskellige Maader har været med til at fremskaffe det gode Resultat, der i Henhold til nedenstaaende Opgørelse fremkom ved Foreningens Blomsterdag den 3. Juni i Aar.

En særlig Tak til Hornorkestret G. H. M. i Thorshavn, der ved sin kónne Musik atter i Aar gav Blomsterdagen sit festlige Præg.

P. F. V.
Anton Andresen.

Bygd	Antal Blomster	Kr.
Famien	92	8,40
Tveraa	955	99,61
Vaag	805	85,68
Sumbø	241	17,94
Kvalbo	254	23,72
Sandvig	113	11,40
Skuo	200	20,23
Skopen	160	18,06
Sand	257	27,31
Skaalevig	127	14,42
Husevig	200	19,00
Sorvaag	435	45,79
Midvaag	364	36,89
Sandvaag	400	28,35
Bo-Gaasedal	45	4,30
Nolsø	110	10,05
Vestmanhavn	592	59,29
Kirkebo-Velbestad	162	17,94
Kollefjord	280	28,73
Kalbak	105	11,29
Kvivig	303	30,75
Saxum	40	3,95
Haldersvig	318	31,75
Kvalvig	222	22,39
Thorssvig	62	6,16
Sanatoriet,		
Hvidenæs og Højvig	500	50,60
Nordredal	102	10,20
Sydredal, Strømø	20	2,00
Myggenæs	110	11,16
Fuglefjord	500	50,70
Andefjord	119	12,53
Funding	97	9,51
Eldevig	32	3,09
Gjov	120	12,60
Ridevig	236	23,85
Gote	240	23,97
Lervig	160	15,70
Solmunde	265	26,60
Glibre, Saltangeraa	110	11,00
Strænder	417	42,52
Næs, Tofte	247	24,86
Selletræ	97	6,55
Ejde	404	46,06
Klaksvig	755	84,95
Fuglo	96	9,06
Svino	147	14,45
Sydredal, Kalso	57	5,70
Husum	150	14,20
Kuno	218	21,11
Viderejde	153	15,80
Norddeble	213	21,60
Mygledal	128	12,29
Svinaer	34	3,75
Arnefjord	42	4,30
Øre	100	9,95
Fundingsbotn	57	5,50
Hesto	109	11,00
Porkøre	126	12,85
Thorshavn	3802	550,16
Tilsammen	16725	1863,57

Det bemærkes, at Bøsserne velvilligt er aabnede og indholdet optalt af »Føroya Banki«, Thorshavn.

